

но и точно не е тѣй. Трѣба т. е. да прибавимъ че зара-та на *истина-ша* и *добро-шо* като се причюпи въ форми-тѣ пространства и времени на разны понятія, като презъ еднѣ призмѣ, ограничва се ёще и отъ домашный животъ, отъ разны народны преданія, отъ разны временны и мѣстны обстоятелства и проч. Слѣдователно, многобройни-тѣ народи на тойзи свѣтъ иматъ и безбройны народны идеи за *истина-шѣ* и за *добро-шо*. Сѣщимъ образомъ и въ продълженіе-то на цѣли вѣкове, владѣятъ едни идеи, а въ други вѣкове — други идеи и проч. и проч.

Причина-та на това е че мѣкаръ идея-та на *истина-ша* и на *добро-шо* на всѣдѣ да е *сѣща-ша* и *сама една*; но понятія-та, въ които она се представява всякога носятъ сѣнѣ-тѣ и начертаніе-то на народна-та Вѣра, на правителственни-тѣ учреждения, на мѣстни-тѣ обичаи и пр. Таковимъ образомъ тія послѣдни-тѣ запечатватъ неизгладимо своѣ-тѣ особеннѣ боѣ; и, въ слѣдствие на туй — сѣществува едно различіе между Френскы-тѣ, Нѣмскы-тѣ, Ингилишкы-тѣ, Бѣлгарскы-тѣ, Грѣцкы-тѣ, Русскы-тѣ, Италянскы-тѣ и проч. идеи. — Пыта се сега: лесно ли е, или негли възможно ли е взаимно-то заемванье, или взаимно-то промѣнуванье на идеи-тѣ между народы-тѣ? — На това мы отвѣщаваме че заемванье-то е лесно, но взаимно-то промѣнуванье е твѣрдѣ трудно, даже въ нѣкои случаи и невозможно. Защото: —

1) Идеи-тѣ одного человѣка, или одного народа фѣрчатъ много быстро, или пѣкъ си оставатъ безъ всяко едно развитіе, ако, тѣй да рѣчемъ, не се запирахѣ въ понятія-та и ако не се толкова сливахѣ съ тѣхъ, както душа-та съ тѣло-то: тѣ живѣятъ въ всеѣки единъ бѣлягъ представленія на понятія-та. А ако нѣкои идеи се занесѣтъ въ друго едно мѣсто — въ еднѣ за тѣхъ чюждѣ атмосферѣ, или въ форма-